

Розподіл граду по місяцях в різні періоди

Період	Місяць, кількість випадків, повторюваність (%)							сума
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
1893-1910	1/4	10/38	10/38	2/8	2/8	1/4	0/0	26/100
1924-1943	11/23	10/21	8/17	10/21	0/0	6/12	3/6	48/100
1944-2018	8/10	19/27	19/27	13/17	9/12	2/3	3/4	73/100
1944-1981	4/9	13/29	8/17	8/17	8/17	2/4	3/7	46/100
1982-2018	4/12	6/20	11/44	5/20	1/4	0/0	0/0	27/100

Зливовий сніг – це рясні тверді опади, які випадають з купчасто-дощових (щільних) хмар, в основному в холодну пору року. Триває зазвичай він не дуже довго, до 1-2 годин (частіше до півгодини). Досить швидко випаровується, оскільки має невелику щільність. Такий вид опадів зазвичай призводить до зниження горизонтальної видимості. Якщо в ясну погоду візуальний огляд становить від 6 до 10 км, то під час снігового зливи знижується до 2-4 км, а іноді й до 100-500 метрів, залежно від інтенсивності. За таких погодних умов необхідно бути особливо уважними на дорогах, оскільки зростає ризик дорожньо-транспортних пригод.

На території м. Конотоп зливовий сніг спостерігався вперше та в одному випадку 18.07.2018. тривалістю 09.03 год. Кількість опадів яка випала становила 21,7 мм.

Список використаних джерел

1. Клімат України / Ред.: Бабіченко В. М., Дячук В. А. та ін. / К.: Український науково-дослідний гідромететорологічний інститут, 2003. – 564 с.
2. Керівний документ. Положення про порядок складання та передачі попереджень і донесень про виникнення стихійних явищ, різких змін погоди, поєднання небезпечних явищ та випадків екстремально високого забруднення природного середовища / Упор.: Бойко В. М., Водоласкова І. С., Клебанова І. С. та ін. К., 1994. – С. 1–3 Додатку 1.
3. Керівний документ. Код для передавання штормових оповіщень про фактичні небезпечні та стихійні гідромететорологічні явища (код WAREP) / Упор.: Адаменко Т. І., Антоненко Т. М., Васильченко М. І. та ін. / К., 2013. – С. 8 – 13, 31–33.
4. Архів метеорологічної станції Конотоп, ф. 1. Журнал історії метеорологічної станції Конотоп, оп. 1, спр. 14, арк. 3.

ТВЕРДІ ПОБУТОВІ ВІДХОДИ: ДИНАМІКА НАКОПИЧЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Бездухов О.А.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Серед низки екологічних проблем, які мають місце в Чернігівській області, на сьогодні є надзвичайно актуальною проблема поводження з твердими

побутовими відходами (ТПВ), які є одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливають на всі його компоненти і стан здоров'я людини.

Ситуація ускладнюється і тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх знешкодження та використання.

Щорічно в Чернігівській області утворюється понад 700 тис. т твердих побутових відходів, тобто на кожного жителя області припадає майже 694 кг. Внаслідок відсутності в області сміттєпереробних заводів, основна маса цих відходів вивозиться на звалища і полігони. Площа звалищ і обсяг відходів, накопичених на них, постійно зростають. Так, якщо на кінець 2012р. площа звалищ в Чернігівській області складала 469 га, а обсяг ТПВ, накопичених на них, – 9,7 млн. т, то на початок 2018 р. звалища займали 571 га, а обсяг відходів на них перевищив 11,2 млн. т, тобто за останні 6 років площа звалищ збільшилась на 22%, обсяг накопичених відходів – на 11%. Такий ріст спостерігається не в останню чергу через невідповідність темпів утворення і утилізації відходів. Так за 2017р було утворено 732,7, а утилізовано лише 130,6 тис т, що складає лише 18% (таблиця 1).

Таблиця 1

Динаміка основних показників поводження з відходами

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Кількість полігонів та звалищ	315	326	406	448	479	498
Площа, зайнята полігонами та звалищами, га	469	390	475	531,9	559	571
Утворення відходів(тис т.)	739,7	674,7	848,3	867,3	720,6	732,7
Використано (утилізовано) (тис т.)	103,1	233,4	107,3	133,5	104,3	130,6
Накопичено відходів (тис т.)	9723,9	9891,0	10184,5	10445,9	10930,8	11234,3

Одночасно зросла і кількість полігонів та сміттєзвалищ з 315 в 2012 р. до 498 в 2017 р., тобто на 58%. Станом на 01.01.2018 р. в обласний реєстр місць видалення відходів внесено 9 полігонів та 489 сміттєзвалищ. За даними Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Чернігівській області, на початок 2018 р. найбільшу площу полігони та сміттєзвалища займають в містах: Чернігів – 23,8042 га, Ніжин – 15,0 га, Прилуки – 12,5656 га, Новгород Сіверський – 5,0 га [1].

Стан місць видалення твердих побутових відходів становить реальну небезпеку для довкілля та населення, що проживає на прилеглих територіях. Полігони ТПВ, виконуючи роль природоохоронних споруд, водночас є і джерелами негативного впливу на навколишнє середовище.

Значна частина полігонів та звалищ працює з порушенням проектних показників щодо обсягів накопичення відходів. Через відсутність необхідних споруд та механізмів технологія захоронення здійснюється без дотримання нормативних вимог, що в свою чергу призводить до забруднення навколишнього природного середовища.

Через незадовільний контроль за суб'єктами утворення твердих побутових відходів скорочуються обсяги відходів, які вивозяться на організовані полігони. Дедалі більше з'являється стихійних, несанкціонованих сміттєзвалищ у лісосмугах, приміських та незайнятих міських територіях.

Під час несанкціонованого складування твердих побутових відходів не виконуються необхідні заходи щодо запобігання забрудненню навколишнього природного середовища, відсутній будь-який контроль за складуванням твердих побутових відходів, які вивозяться на ці звалища, в тому числі медичних та небезпечних відходів.

Через відсутність на території області сміттєпереробних та сортувальних комплексів на полігони та сміттєзвалища потрапляє значна частина відходів, які мають ресурсну цінність і підлягають переробці та утилізації. Основну масу відходів як вторинної сировини складають тара (упаковка) від продуктів харчування та продукції споживання населенням.

Таким чином, аналіз ситуації у сфері поводження з твердими побутовими відходами, що склалася у Чернігівській області за останні 6 років, дозволяє зробити наступні висновки:

- проблеми накопичення, збору, вивезення, утилізації, захоронення і знешкодження ТПВ належать до найбільш гострих екологічних проблем області;
- практика захоронення ТПВ на сміттєзвалищах і полігонах є екологічно та економічно безперспективною;
- проблеми поводження з ТПВ можуть бути вирішені шляхом використання відходів в якості вторинної сировини, як одним із головних напрямків вирішення проблеми зменшення екологічного навантаження на довкілля області;
- оптимальним вирішенням проблеми ТПВ та найбільш перспективним як з економічної, так і з екологічної точок зору є побудова сміттєпереробних комплексів, але доцільність побудови таких комплексів потребує врахування регіональних особливостей.

Список використаних джерел

1. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2017 рік. – Чернігів, 2018. – 246 с.